

Terrassa, a 19 d'octubre de 2020

Benvolguts germans i germanes,

El propassat 29 de juny la Congregació per al Clergat va fer pública la Instrucció “La conversió pastoral de la comunitat parroquial al servei de la missió evangelitzadora de l'Església”.

El document esdevé un instrument per la reflexió que s'està fent en un bon nombre d'esglésies sobre la missió de la parròquia en el moment eclesial i social actual i oferir a la vegada elements canònics i pastorals sobre la seva realitat i les adaptacions que cal fer per tal de ser una estructura al servei de la missió de l'Església en el moment present.

En aquesta reflexió ens hi trobem immersos d'una manera o altra, ja que els canvis profunds que estan succeint estan alterant la nostra manera de veure i viure la missió evangelitzadora: la creixent mobilitat, la importància de les xarxes socials i l'eixam digital, els desplaçaments de grups humans, una secularització aparentment imparabile, i més darrerament la crisi sanitària provocada pel coronavirus i la crisi econòmica com a conseqüència.

És per això que ha semblat oportú oferir aquest material de reflexió per al curs 2020-2021 a partir de l'esmentada instrucció, complementant-la amb altres textos que poden ajudar a fer aquesta reflexió diocesana.

Us convido, doncs, a reflexionar, en el marc de l'actual Pla Pastoral Diocesà, sobre la dimensió evangelitzadora de les nostres parròquies, per tal que puguin continuar essent com aquella font d'aigua enmig de la plaça que calma la set de les persones, com ens recordava el papa Sant Joan XXIII. Una reflexió que es pot fer a nivell de les diverses reunions i trobades a la diòcesi: reunions de preveres i diaques, consells pastorals parroquials i arxiprestals, grups de reflexió, etc.

Confio que el treball de formació i reflexió durant aquest curs ens ajudi a tots a continuar calant les xarxes com una església que surt a l'encontre de cada persona. Que la Mare de Déu, sota l'advocació de la Salut, ens hi ajudi.

Amb la meva benedicció

JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

BISBAT D TERRASSA

1

LA CONVERSIÓ PASTORAL

Introducció

La primera part de la Instrucció se situa en l'actitud de fons que el papa Francesc demana a tots els batejats en el moment present: per tal de ser una Església en estat de missió, una Església en sortida, cal ser conscients de la necessitat que tenim tots de la conversió.

Aquesta conversió s'ha de viure a tres nivells. En primer lloc hi ha la conversió personal com a exigència de la fe i el seguiment del Senyor; en segon lloc la conversió pastoral com a camí eclesial per viure el mandat missioner del Senyor i, finalment la conversió de les estructures, a través de la revisió i adequació dels instruments eclesials per viure la missió de l'Església en el moment actual. En aquest document es tracta sobre cada una d'elles en els seus diversos apartats.

En aquest primer tema es proposa fer una reflexió més general sobre el sentit de la conversió pastoral en clau missionera.

Textos de la Instrucció

2. Les situacions descrites en aquesta Instrucció esdevenen una bona ocasió per a la conversió pastoral en sentit missioner. Es tracta, certament, d'una invitació a les comunitats parroquials a sortir de si mateixes, oferint instruments per a una reforma, fins i tot estructural, orientada a un estil de comunió i de col·laboració, de trobada i de proximitat, de misericòrdia i de sol·licitud per l'anunci de l'Evangelí.
3. La conversió pastoral és un dels temes fonamentals en la "nova etapa evangelitzadora" que avui l'Església està cridada a promoure, perquè les comunitats cristianes siguin centres que impulsin cada vegada més la trobada amb Crist.

Per això, el Sant Pare indica: *«Si alguna cosa ha d'inquietar santament i ha de preocupar la nostra consciència, és que tants germans nostres visquin sense la força, la llum i el consol de l'amistat amb Jesucrist, sense una comunitat de fe de referència, sense un horitzó de sentit i de vida. Més que la por a equivocar-nos, espero que ens mogui la por a tancar-nos en les estructures que ens donen una falsa contenció, en les normes que ens fan jutges implacables, en els costums on ens sentim tranquils, mentre fora hi ha una multitud famolenta i Jesús ens repeix sense cansar-se: "Doneu-los vosaltres de menjar!" (Mc 6,37)» (EG 287).*

5. L'Església anuncia que el Verb «s'ha fet home i ha habitat entre nosaltres» (Jn 1, 14). Aquesta Paraula de Déu, que vol viure entre els homes, en la seva insondable riquesa ha estat acollida en el món sencer per diversos pobles, promovent les seves més nobles aspiracions, entre d'altres el desig de Déu, la dignitat de la vida de cada persona, la igualtat entre els éssers humans i el respecte per les diferències formant part de l'única família humana, el diàleg com a instrument de participació, l'anhel de la pau, l'acollida com a expressió de fraternitat i solidaritat, la tutela responsable de la creació.

És impensable, per tant, que aquesta novetat, que encara no ha arribat a tots els pobles de la terra, s'esvaeixi o, pitjor encara, es dissolgui. Perquè el camí de la Paraula continuï cal que, en les comunitats cristianes, s'adopti una decidida opció missionera, *«capaç de transformar-ho tot, perquè els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial es converteixi en un via adequada per a l'evangelització de el món actual més que per a la autopreservació»*[(EG 27).

Altres textos per reflexionar

Exhortació postsinodal *Evangelii Gaudium* del papa Francesc (2013)

27. Somio amb una opció missionera capaç de transformar-ho tot, perquè els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial esdevingui un camí adequat per a l'evangelització del món actual més que per a l'autopreservació. La reforma d'estructures que exigeix la conversió pastoral només pot entendre's en aquest sentit: procurar que totes elles esdevinguin més missioneres, que la pastoral ordinària en totes les seves instàncies sigui més expansiva i oberta, que col·loqui els agents pastorals en constant actitud de sortida i afavoreixi així la resposta positiva de tots aquells que Jesús convoca a la seva amistat. Com deia Joan Pau II als Bisbes d'Oceania, «tota renovació en el si de l'Església ha de tendir a la missió per objectiu per tal de no caure presa d'una mena d'introversió eclesial» (*Ecclesia in Oceania*, 19).

Per al diàleg posterior

1. Llegim a la Instrucció: *Aquesta Paraula de Déu, que vol viure entre els homes, en la seva insondable riquesa ha estat acollida en el món sencer per diversos pobles, promovent les seves més nobles aspiracions, entre d'altres el desig de Déu, la dignitat de la vida de cada persona, la igualtat entre els ésser humans... (núm. 5).* Avui, a la nostra societat i en el nostre poble, quines nobles aspiracions identifiquem i a les quals Jesucrist, a través l'Evangelí, dona resposta?
2. Com entenem aquesta conversió pastoral que convida a *sortir de si mateixes, oferint instruments per a una reforma, fins i tot estructural, orientada a un estil de comunió i de col·laboració, de trobada i de proximitat, de misericòrdia i de sol·licitud per l'anunci de l'Evangelí (núm. 2)?*
1. Quins elements ens cal treballar perquè *les comunitats cristianes siguin centres que impulsin cada vegada més la trobada amb Crist (núm. 3)?*

Per a pregar junts:

Senyor, feu de mi un instrument de pau.

Que on hi hagi odi, hi posi l'amor.

On hi hagi ofensa, hi posi el perdó.

On hi hagi discòrdia, hi posi la unió.

On hi hagi error, hi posi la veritat.

On hi hagi dubte, hi posi la fe.

On hi hagi desesperació, hi posi l'esperança.

On hi hagi tenebres, hi posi la llum.

On hi hagi tristesa, hi posi l'alegria.

Oh Mestre, feu que jo vulgui més aviat consolar que ser consolat,
comprendre que ser comprès,
estimar que ser estimat.

Perquè és donant que es rep,

oblidant que es troba,

perdonant que s'és perdonat,

i morint que es ressuscita a la vida eterna.

Pregària de Sant Francesc d'Assis

2

LA PARRÒQUIA EN EL CONTEXT ACTUAL

Introducció

La Instrucció està centrada, principalment, en la missió de la parròquia en el context actual. Tota l'acció de la comunitat parroquial ha d'estar orientada en un sentit missioner.

Els textos que trobem reafirmen, una vegada més, la importància de la parròquia en la vida de l'Església i la seva validesa actual. Remarquen que es tracta d'una institució necessària. Probablement es pot complementar aquesta afirmació tal i com ho va fer el Congrés "Parròquia evangelitzadora", organitzat per la CEE (1989), afirmant que la parròquia és una realitat insubstituïble però no suficient del tot. Cal doncs, veure i prendre consciència d'allò que la fa necessària i insubstituïble.

En aquest apartat es reflexiona precisament sobre allò que la parròquia aporta a la vida dels cristians. Hem de reconèixer que, durant el temps de confinament a causa de la Covid 19, l'activitat de les nostres parròquies no es va aturat pas, sinó que s'adaptà a les noves circumstàncies procurant viure la seva missió amb els instruments i medis al nostre abast. Aquesta situació pot haver ajudat a reflexionar sobre la importància de la comunitat parroquial, sobre quins són els seus elements necessaris i insubstituïbles i, afrontar, a la vegada, els nous reptes que es presenten.

Textos de la Instrucció

6. Aquesta conversió missionera, que porta naturalment també a una reforma de les estructures, implica especialment a la parròquia, comunitat convocada al voltant de la Taula de la Paraula i de l'Eucaristia.

La parròquia té una llarga història i ha tingut des dels seus inicis un paper fonamental en la vida dels cristians i en el desenvolupament i l'acció pastoral de l'Església; en els escrits de Sant Pau es pot entreveure la primera intuïció d'ella. Alguns textos paulins, en efecte, mostren la creació de petites comunitats com Esglésies domèstiques, identificades per l'Apòstol simplement amb el terme "casa" (cfr., Per exemple, Rm 16, 3-5; 1 Cor 16, 19-20; Fil 4, 22). En aquestes "cases" es pot reconèixer el naixement de les primeres "parròquies".

7. Des de la seva aparició, per tant, la parròquia es planteja com a resposta a una exigència pastoral concreta: apropar l'Evangeli al poble a través de l'anunci de la fe i de la celebració dels sacraments. La mateixa etimologia del terme fa comprensible el sentit de la institució: la parròquia és una casa enmig de les ca-

ses i respon a la lògica de l'Encarnació de Jesucrist, viu i actiu en la comunitat humana. Així doncs, visiblement representada per l'edifici de culte, és signe de la presència permanent del Senyor Ressuscitat enmig del seu Poble.

8. La configuració territorial de la parròquia avui, però, està cridada a confrontar-se amb una característica peculiar del món contemporani, en el qual la creixent mobilitat i la cultura digital han dilatat els límits de l'existència. Per una banda, la vida de les persones s'identifica cada vegada menys amb un context definit i immutable, desenvolupant-se més aviat en "una aldea global i plural"; d'altra banda la cultura digital ha modificat de manera irreversible la comprensió tant de l'espai com del llenguatge i els comportaments de les persones, especialment de les generacions joves.

A més, és fàcil preveure que el desenvolupament continuat de la tecnologia modificarà encara més la manera de pensar i la comprensió que l'ésser humà tindrà de si mateix i de la vida social. La rapidesa dels canvis, els models culturals que passen, la facilitat dels trasllats i la velocitat de la comunicació estan transformant la percepció de l'espai i del temps.

12. Els Pares conciliars, en efecte, escrivien amb amplitud de mires: *«La cura de les ànimes ha d'estar animat per l'esperit missioner»* (CD 30). En continuïtat amb aquest ensenyament, Sant Joan Pau II precisava: *«La parròquia ha de ser perfeccionada i integrada en moltes altres formes, però ella segueix sent encara un organisme indispensable de primària importància en les estructures visibles de l'Església»*, per *«fer que tota l'acció pastoral pivoti sobre l'evangelització, com exigència prioritària, preeminent i privilegiada»* (Congregació per al Clergat 20- X-1984) Després, Benet XVI ensenyava que *«la parròquia és un far que irradia la llum de la fe i així respon als desitjos més profunds i veritables de cor de l'home, donant significat i esperança a la vida de les persones i de les famílies»* (parròquia de Santa Maria de l'Evangelització a Roma 10-XII-2006).
13. Per promoure la centralitat de la presència missionera de la comunitat cristiana en el món, és important replantejar no només una nova experiència de parròquia, sinó també, en ella mateixa, el ministeri i la missió dels sacerdots, que, juntament amb els fidels laics, tenen la tasca de ser "sal i llum del món" (cfr. Mt 5, 13-14), "llum sobre el portallànties" (cfr. Mc 4, 21), tot mostrant el rostre d'una comunitat evangelitzadora, que sap fer una adequada lectura dels signes dels temps, que genera un testimoni coherent de vida evangèlica.
29. Respecte a això, el Papa Francesc s'expressa així: *«La parròquia no és una estructura caduca; precisament perquè té una gran plasticitat, pot prendre formes molt diverses que requereixen la docilitat i la creativitat missionera del Pastor i de la comunitat. Encara que certament no és l'única institució evangelitzadora, si és capaç de reformar-se i adaptar-se contínuament, seguirà sent "la mateixa Església que viu entre les cases dels seus fills i de les seves filles". Això suposa que realment estigui en contacte amb les llars i amb la vida de poble, i no es converteixi en una prolixa estructura separada de la gent o en un grup de selectes que es miren a si mateixos. [...] Però hem de reconèixer que la crida a la revisió i renovació de les parròquies encara no ha donat prou fruits, a fi que estiguin encara més a prop de la gent, que siguin àmbits de viva comunió i participació, i s'orientin completament a la missió»* (EG 28).

Altres textos per reflexionar

Carta pastoral *Testimonis de Jesucrist en la societat del segle XXI* de Mons. Josep Àngel Saiz Meneses (2007)

La parròquia és, substancialment, una determinada comunitat de fidels dins de l'Església particular que el bisbe encomana a un rector. Aquesta comunitat de fidels es reuneix al voltant de la Paraula de Déu i de l'Eucaristia i els altres sacraments. Aquesta comunitat viu en comunió, compartint els seus béns i es projecta ajudant els necessitats. A la parròquia s'ensenya la doctrina cristiana i es transmet la fe. És una comunitat en conversió contínua, en comunió i en missió. La parròquia és comunitat de comunitats i propicia la unitat de totes les diversitats que s'hi troben, que per ella queden inserides en l'Església universal.

No falten veus que afirmen que la parròquia com a tal és una estructura desfada, superada. Però no podem oblidar que la parròquia és l'última localització de l'Església, el seu rostre més pròxim i palpable, la seva expressió més visible i immediata. La parròquia no és principalment l'edifici, el territori o l'estructura. La parròquia és fonamentalment la comunitat formada per persones. Cal que redescobrim la parròquia com a comunitat cristiana local, en la qual és present i operant el misteri de Crist i de l'Església.

Malgrat els canvis profunds que han experimentat els nostres pobles i ciutats, malgrat les dificultats per a l'acció pastoral, les nostres parròquies continuen sent una referència important per al poble cristià, també per als no-creients. A elles s'atansen els immigrants cercant ajuda espiritual o material, segurs que seran ben rebuts. A elles segueixen acudint els fidels batejats amb més o menys perseverança, però trobant sempre les portes obertes.

La parròquia té present i futur i està cridada a ser ferment evangelitzador i a mantenir el seu important paper de cohesió i integració social com una família, com a casa oberta a tothom, com una font al mig de la plaça que ajuda a tots a calmar la set de pau, d'amor i de transcendència.

Concili Provincial Tarraconense, *Resolucions i missatge* (1995)

e) L'opció per la comunitat. És per això que ens volem comprometre encara més a favor de la comunitat cristiana, capaç de relació i de diàleg amb la gent que desconeix Crist, a la qual pot oferir un acolliment cordial que és el rostre viu i concret del missatge evangèlic. L'aposta per la comunitat de fe viva no és pas per entotolar-nos en les estructures de l'Església, sinó perquè elles siguin una mediació cada cop més oberta entre Déu Pare i els homes i dones que Déu estima. Voldríem que la Paraula i l'Esperit de Déu poguessin actuar amb tota la seva força. Qui rep aquests dons lliurement queda incorporat a la comunitat de la fe, tot aportant-hi els carismes amb què l'Esperit Sant l'ha dotat, i també les seves maneres de ser amb l'especificitat pròpia del poble al qual pertany el creient.

Carta *En el teu nom calarem les xarxes* (2020) de Mons. Josep Àngel Saiz Meneses i Mons. Salvador Cristau Coll

...Ara ens trobem en un moment de profundes transformacions: l'evolució cultural continua, la globalització, els fluxos migratoris sense precedents ni controls, les noves tecnologies que fins i tot envaeixen la nostra privacitat, el procés de secularització, la liquiditat i la inconsistència personal, etc... Ha canviat moltes coses, és veritat, però hi ha altres que romanen...Ha de ser un autèntic "kairós", es a dir, un moment especial de gràcia...

Per al diàleg posterior

1. A la Instrucció s'afirma que *la parròquia es planteja com a resposta a una exigència pastoral concreta: apropar l'Evangeli al poble a través de l'anunci de la fe i de la celebració dels sacraments (núm.7)*. En quina mesura les celebracions i les activitats parroquials apropen l'Evangeli a la gent? Què s'hauria de revisar?
2. Un fet cada vegada més constatable, sobre tot a les ciutats, és que *la configuració territorial de la parròquia avui, però, està cridada a confrontar-se amb la creixent mobilitat i la cultura digital (núm. 8)*. Com enfortir el sentit de pertinença a la comunitat parroquial?
3. En la seva carta pastoral Mons. Saiz Meneses afirma que *la parròquia té present i futur i està cridada a ser ferment evangelitzador i a mantenir el seu important paper de cohesió i integració social com una família, com a casa oberta a tothom, com una font al mig de la plaça que ajuda a tots a calmar la set de pau, d'amor i de transcendència*. A través de quines activitats, actes, etc, es pot ajudar a viure tots aquests elements?

Per a pregar junts:

Glòria a Déu a dalt del cel,
i a la terra pau als homes que estima el Senyor.
Us lloem, us beneïm, us adorem, us glorifiquem, us donem gràcies,
per la vostra immensa glòria,
Senyor Déu, Rei celestial, Déu Pare omnipotent,
Senyor, Fill unigènit, Jesucrist,
Senyor Déu, Anyell de Déu, Fill del Pare,
Vós, que lleveu el pecat del món, tingueu pietat de nosaltres;
Vós, que lleveu el pecat del món, acolliu la nostra súplica.
Vós, que seieu a la dreta del Pare, tingueu pietat nosaltres.
perquè Vós sou l'únic Sant, Vós l'únic Senyor, Vós l'únic Altíssim,
Jesucrist, amb l'Esperit Sant en la glòria de Déu Pare.
Amén.

Glòria, de la Litúrgia eucarística

3

LA MISSIÓ COM A CRITERI PER LA RENOVACIÓ

Introducció

La reflexió sobre el moment actual en la nostra societat i com això repercuteix en la vida de les comunitats parroquials i en la missió de l'Església avui, porta a plantejar de quina manera la comunitat parroquial esdevé un instrument vàlid per viure la triple missió de l'Església: l'anunci de la Paraula i la formació, la celebració dels Misteris de la Fe, i el servei i la caritat envers els més necessitats.

El criteri principal que mou aquesta reflexió és la centralitat del mandat del Senyor expressat al final de l'evangeli de Sant Mateu: *Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant i ensenyant-los a guardar tot allò que us he manat. Jo sóc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món* (Mt 28, 19-20). Per tal de portar a la pràctica aquesta missió en el moment actual es planteja la renovació de les estructures parroquials.

En aquest apartat la reflexió, doncs, s'encamina a reflexionar sobre les estructures concretes de les que estan dotades les nostres parròquies per tal de donar compliment al mandat missioner.

Textos de la Instrucció

16. En les transformacions en curs, la parròquia algunes vegades, malgrat el seu generós esforç, no aconsegueix respondre adequadament a moltes de les expectatives dels fidels, especialment si es consideren la gran varietat de comunitats existents. És veritat que una característica de la parròquia és el seu inseriment allà on cadascú viu quotidianament. No obstant això, especialment avui, el territori ja no és només un espai geogràficament delimitat, sinó el context on cadascú desenvolupa la seva pròpia vida, conformada per relacions, servei recíproc i antigues tradicions. És en aquest "territori existencial" on es juga realment el desafiament de l'Església enmig de la comunitat.

19. Més enllà dels llocs i de les raons de pertinença, la comunitat parroquial és el context humà on es realitza l'acció evangelitzadora de l'Església, es celebren els sacraments i es viu la caritat, en un dinamisme missioner que - a més de ser un element intrínsec de l'acció pastoral - és el criteri de verificació de la seva autenticitat. En el moment present, caracteritzat a vegades per situacions de marginació i soledat, la comunitat parroquial està cridada a ser signe viu de la proximitat de Crist, a través d'una xarxa de relacions fraternals, que es projecten cap a les noves formes de pobresa.
20. Sobre la base del que s'ha dit fins ara, cal identificar les perspectives que permetin la renovació de les estructures parroquials "tradicionals" en clau missionera. Aquest és el cor de la desitjada conversió pastoral, que ha d'afectar l'anunci de la Paraula de Déu, la vida sacramental i el testimoni de la caritat; és a dir, als àmbits essencials en els quals la parròquia creix i es conforma amb el Misteri en el qual creu.
21. L'Escriptura té una força profètica que la fa sempre viva. Es requereix, per tant, que la parròquia eduqui la lectura i la meditació de la Paraula de Déu, a través de propostes diversificades d'anunci, assumint formes de comunicació clares i comprensibles, que revelin el Senyor Jesús segons el testimoni sempre nou del kerygma.
22. La celebració del misteri eucarístic és «font i cimal de tota la vida cristiana» (LG 11) i, per tant, el moment substancial de la constitució de la comunitat parroquial. En ella, l'Església es fa conscient del significat del seu propi nom: el Poble de Déu és convocat per lloar, suplicar, intercedir i agrair. En celebrar l'Eucaristia, la comunitat cristiana acull la presència viva del Senyor Crucificat i Ressuscitat, rebent l'anunci de tot el seu misteri de salvació.
23. En conseqüència, l'Església adverteix la necessitat de redescobrir la iniciació cristiana, que genera una nova vida, perquè s'insereix en el misteri de la vida mateixa de Déu. És un camí que no té interrupció, ni està vinculat només a celebracions o a esdeveniments, perquè no se cenyeix principalment al deure de fer un "ritu de pas", sinó únicament a la perspectiva del seguiment continuat de Crist. En aquest context, pot ser útil establir itineraris mistagògics que realment afecten l'existència. La catequesi també s'ha de presentar com un anunci continuat del Misteri de Crist, per fer créixer en el cor dels batejats l'home a l'alçada de Crist (cfr. Ef 4, 13), a través d'una trobada personal amb el Senyor de la vida.
24. En aquesta relació misteriosa de l'acció de Déu i la de l'ésser humà, la proclamació de l'Evangelí es porta a terme a través d'homes i dones que fan creïble amb la seva vida el que anuncien, en una xarxa de relacions interpersonals que generen confiança i esperança. En el moment actual, sovint marcat per la indiferència, l'aïllament de l'individu en si mateix i el rebuig dels altres, el redescobriments de la fraternitat és fonamental, ja que l'evangelització està estretament vinculada a la qualitat de les relacions humanes.

Altres textos per reflexionar

Exhortació postsinodal *Evangelii Gaudium* del papa Francesc (2013)

15. Joan Pau II ens va invitar a reconèixer que «és necessari mantenir viva la sol·licitud per l'anunci» als qui estan allunyats de Crist, «perquè aquesta és *la tasca primordial* de l'Església». L'activitat missionera «representa encara avui dia *el major desafiament* per a l'Església» i «la causa missionera *ha de ser la primera*». Què passaria si ens prenguéssim realment seriosament aquestes paraules? Simplement reconeixeríem que la sortida missionera és *el paradigma de tota obra de l'Església*. En aquesta línia, els Bisbes llatinoamericans van afirmar que ja «no podem quedar-nos tranquils en espera passiva en els nostres temples» i que convé passar «d'una pastoral de mera conservació a una pastoral decididament missionera». Aquesta tasca continua essent la font de les majors alegries per a l'Església: «Hi haurà més goig al cel per un sol pecador que es converteixi, que per noranta-nou justos que no necessiten convertir-se» (Lc 15,7).

Pla Pastoral Diocesà *Una Església a l'encontre de la persona* (2018-2023)

1. La nova evangelització és considerada com una de les tasques més importants de l'Església en el segle XXI. El papa Francesc en l'exhortació *Evangelii Gaudium*, recollint el magisteri dels seus predecessors, ens recorda que “la nova evangelització convoca tothom i es realitza fonamentalment en tres àmbits. En primer lloc, esmentem l'àmbit de la *pastoral ordinària*(...) En segon lloc, recordem l'àmbit de *«les persones batejades que no viuen les exigències del Baptisme»*, no tenen una pertinença cordial a l'Església i ja no experimenten el consol de la fe.(...) Finalment, remarquem que l'evangelització està essencialment connectada amb la proclamació de l'Evangelí als *qui no coneixen Jesucrist o sempre l'han rebutjat*. Molts d'ells busquen Déu secretament, moguts per la nostàlgia del seu rostre”.

Tota l'activitat de l'Església ha d'estar impregnada d'aquesta nova evangelització, d'aquest anunci joios que fa als cristians sortir d'ells mateixos, de les seves estructures, per tal d'anunciar a la nostra societat la Bona Nova. Seguint les paraules d'*Evangelii Gaudium*, el papa afirma: “somio amb una opció missionera capaç de transformar-ho tot, perquè els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial esdevingui un camí adequat per a l'evangelització del món actual més que per a l'autopreservació”

Carta *En el teu nom calarem les xarxes* (2020) de Mons. Josep Àngel Saiz Meneeses i Mons. Salvador Cristau Coll

Aquest curs l'hem de viure des de l'esperança. L'esperança cristiana és aquest motor que ens fa comprendre que es pot produir un canvi significatiu en el nostre interior, en el nostre cor; també en les nostres comunitats, en les nostres parròquies,...

... En aquest temps haurem d'acompanyar també tots els àmbits del ministeri de la paraula...

...És molt important acompanyar als fidels i les comunitats en la vivència i comprensió de la Litúrgia... Cal ajudar a redescobrir l'Eucaristia presencialment com el centre de la vida cristiana i de la vida de l'Església...

Per al diàleg posterior

1. En la Instrucció s'afirma que *en les transformacions en curs, la parròquia algunes vegades, malgrat el seu generós esforç, no aconsegueix respondre adequadament a moltes de les expectatives dels fidels (núm. 16)*. Com entendre avui el mandat missioner del Senyor? Quines característiques conté? Quina ha de ser la nostra actitud i compromís?
2. Respecte a l'anunci de la Paraula es demana que *la parròquia eduqui la lectura i la meditació de la Paraula de Déu, a través de propostes diversificades d'anunci, assumint formes de comunicació clares i comprensibles, que revelin el Senyor Jesús segons el testimoni sempre nou del kerygma (núm. 21)*. Quins canvis demana això? Com implementar els nous mètodes i moviments evangelitzadors de primer anunci en la pastoral ordinària (es pot veure l'acció núm. 2 del Pla Pastoral per aquest curs)?
3. Pel que fa als sacraments, i en particular l'Eucaristia, s'afirma que *en ella, l'Església es fa conscient del significat del seu propi nom: el Poble de Déu és convocat per lloar, suplicar, intercedir i agrair (núm. 22)*. Com afavorir i ajudar a la integració de les persones en la vida sacramental i a la seva vivència (infants, joves, adults)? Què cal renovar en les celebracions, i en la preparació dels sacraments?
4. Finalment, respecte al servei i l'atenció als més necessitats, es recorda que *en el moment actual, sovint marcat per la indiferència, l'aïllament de l'individu en si mateix i el rebuig dels altres, el redescobriment de la fraternitat és fonamental, ja que l'evangelització està estretament vinculada a la qualitat de les relacions humanes (núm. 24)*. Com ajudar a humanitzar les relacions i a crear veritables vincles de pertinença i d'ajut i col·laboració (es pot veure l'acció núm. 4 del Pla Pastoral per aquest curs)? Quines accions es poden proposar?

Per a pregar junts

Avui, cal un nou impuls a l'activitat missionera de l'Església per afrontar el desafiament d'anunciar Jesús mort i ressuscitat.

Arribar a les perifèries, als ambients humans, culturals i religiosos encara aliens a l'Evangelí: en això consisteix el que anomenem *missio ad gentes*.

I recordar que el cor de la missió de l'Església és la pregària.

Preguem perquè l'Esperit Sant susciti una nova primavera missionera per a tots els batejats i enviats per l'Església de Crist

De la intenció de pregària del Sant Pare del mes d'octubre de 2019

BISBAT D TERRASSA

4

UNA PARRÒQUIA INCLUSIVA, EVANGELITZADORA I ATENTA ALS POBRES

Introducció

En aquest apartat, el text de reflexió, situa tres característiques que poden ajudar a concretar la reflexió sobre la renovació de les parròquies en la línia de l'acció missionera, i que apareixen enunciades en el títol cinquè de la Instrucció. Es fa referència de una manera genèrica a que la parròquia ha de ser comunitat de comunitats, tot expressant la riquesa i varietat existent en les comunitats parroquials.

Sobre la base de la reflexió realitzada en l'apartat núm. 3 d'aquestes temes de formació, ara es convida a reflexionar a partir d'aquestes tres característiques a través dels textos que trobem a continuació. En aquest cas l'ampliació de textos per a reflexionar pot ser útil de cara a fer una reflexió més global.

Textos de la Instrucció

27. El subjecte de l'acció missionera i evangelitzadora de l'Església és sempre tot el Poble de Déu. De fet, el Codi de Dret Canònic remarca que la parròquia no s'identifica amb un edifici o un conjunt d'estructures, sinó amb una determinada comunitat de fidels, en la qual el rector és el pastor propi (CIC cc 515, 518, 519). Sobre això, el Papa Francesc recorda que *«La parròquia és presència eclesial en el territori, àmbit de l'escolta de la Paraula, de el creixement de la vida cristiana, del diàleg, de l'anunci, de la caritat generosa, de l'adoració i de la celebració»*, i afirma que ella *«és comunitat de comunitats»*(EG 28).
32. La parròquia, com a "santuari" obert a tothom i invitació a arribar a tots sense excepció, recorda que els pobres i els exclosos sempre han de tenir un lloc privilegiat al cor de l'Església. Com afirmava Benet XVI: *«Els pobres són els destinataris privilegiats de l'Evangelí»* (Bisbes de Brasil 11-V-2007). També el Papa Francesc ha escrit que *«la nova evangelització és una invitació a reconèixer la força salvífica de les seves vides i a posar-los en el centre del camí de l'Església. Som cridats a descobrir Crist en ells, a donar veu a les seves causes, però també a ser els seus amics, a escoltar-los, a interpretar-los i a recollir la misteriosa saviesa que Déu vol comunicar-nos a través d'ells»* (EG 198).
33. Sovint, la comunitat parroquial és el primer lloc de la trobada humana i personal dels pobres amb el rostre de l'Església. En particular, els sacerdots, els diaques i les persones consagrades són els que han de mostrar compassió per la "carn ferida" dels germans, visitant-los en la malaltia, donant suport a les persones i famílies sense feina, obrint la porta a tots els que passen alguna necessitat. Amb la mirada posada en els últims, la comunitat parroquial evangelitza i es deixa evangelitzar pels pobres, redescobrint així la implicació social de l'anunci en els seus diferents àmbits, sense oblidar la "regla suprema" de la caritat, sobre la qual serem jutjats.

Altres textos per reflexionar

Exhortació postsinodal *Evangelii Gaudium* del papa Francesc (2013)

35. Una pastoral en clau missionera no s'obsessiona per la transmissió desarticulada d'una multitud de doctrines que s'intenta imposar a força d'insistència. Quan s'assumeix un objectiu pastoral i un estil missioner, que realment arribi a tots sense excepcions ni exclusions, l'anunci es concentra en allò essencial, que és el més bell, el més gran, el més atractiu i al mateix temps el més necessari. La proposta se simplifica, sense perdre per això profunditat i veritat, i així es torna més contundent i radiant.

Directori de la parròquia, dels Bisbes de Catalunya (2001)

24. La parròquia ha de vetllar per la bona acollida de tots els fidels, a través de mitjans concrets (locals aptes, horaris de despatx adequats, facilitat de localització...). Però, fent-se ressò del que demana insistentment el Concili Provincial Tarraconense quan diu que «cada comunitat prendrà consciència dels processos d'allunyament que l'afectin, per tal d'actuar en conseqüència» (CPT 3), tindrà una cura especial per l'atenció, tant dels allunyats que havien rebut el baptisme com dels qui encara han de rebre el primer anunci de la Bona Nova.

Carta pastoral *Una Església samaritana per a un temps de crisi* de Mons. Josep Àngel Saiz Meneses (2015)

En resum, podem dir que la comunió té dues dimensions. En primer lloc, la vertical: participar en l'amor del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant; un amor que és mutu, però que es projecta més enllà de si mateix. En segon lloc, horitzontal: la comunió que participem de la Trinitat ha de ser compartida amb els altres i ha de cohesionar i dinamitzar la vida de la comunitat. Aquesta comunió vertical i horitzontal s'expressa i s'alimenta en l'Eucaristia i fructifica en gestos de solidaritat amb els germans, especialment els més necessitats. Així ho veiem expressat en la vida de les primeres comunitats cristianes, i així s'expressa i es realitza en les nostres comunitats.

Carta *En el teu nom calarem les xarxes* (2020) de Mons. Josep Àngel Saiz Meneses i Mons. Salvador Cristau Coll

Cal fixar la mirada en l'altre, estar atents els uns als altres... Després hem de guarir les ferides...

...Hem d'acollir des del cor. El Papa Francesc proposa la imatge d'una mare de cor obert per ajudar-nos a entendre millor la missió de l'Església ara, com una casa sempre oberta, una família que privilegia els caiguts a la vora del camí, una comunitat atenta, "en sortida", plena de dinamisme missioner...

Per al diàleg posterior

1. El Directori de la parròquia afirma que *la parròquia ha de vetllar per la bona acollida de tots els fidels, a través de mitjans concrets (locals aptes, horaris de despatx adequats, facilitat de localització...)*. Per tal de ser una comunitat de comunitats, inclusiva, acollidora, què cal revisar a les nostres parròquies? A nivell d'actituds, però també a nivell de serveis i propostes, d'espais?
2. A la Instrucció es recorda que *el subjecte de l'acció missionera i evangelitzadora de l'Església és sempre tot el Poble de Déu (núm. 27)*. Com ajudar a prendre consciència al conjunt dels feligresos de la parròquia? Com crear veritables equips d'animació evangelitzadora a les parròquies (es pot veure l'acció núm. 1 del Pla Pastoral per aquest curs)?
3. El text de la Congregació sosté que *la comunitat parroquial evangelitza i es deixa evangelitzar pels pobres, redescobrint així la implicació social de l'anunci en els seus diferents àmbits, sense oblidar la "regla suprema" de la caritat, sobre la qual serem jutjats (núm. 33)*. Com implicar a tota la comunitat parroquial, i que no sigui només la tasca d'uns quants?

Per a pregar junts

Pare nostre que sou present en tot l'univers
i en la més petita de les vostres criatures,
vós que envolteu amb la vostra tendresa tot el que existeix,
vesseu en nosaltres la força del vostre amor
perquè tinguem cura de la vida i de la bellesa.
Inundeu-nos de pau,
perquè visquem com a germans i germanes sense fer mal a ningú.

Pare dels pobres, ajudeu-nos a rescatar
els abandonats i oblidats d'aquesta terra que tant valen als nostres ulls.
Guariu les nostres vides,
perquè siguem protectors del món i no pas depredadors,
perquè sembrem formosor i no pas contaminació i destrucció.
Toqueu els cors dels qui busquen només beneficis a costa dels pobres i de la terra.
Ensenyeu-nos a descobrir el valor de cada cosa,
a contemplar admirats,
a reconèixer que estem profundament units amb totes les criatures en el nostre camí cap a la vostra llum infinita.

Gràcies perquè esteu amb nosaltres cada dia. Encoratgeu-nos, si us plau, en la nostra lluita per la justícia, l'amor i la pau.

Pregària per la nostra terra. Encíclica Laudato Si. Papa Francesc

5

LA CONVERSIÓ DE LES ESTRUCTURES

Introducció

Després de reflexionar sobre la manera com viure la missió de l'Església a través de la vida parroquial en el context actual, la Instrucció convida decididament a reflexionar sobre la conversió de les estructures que ajuden a viure aquesta missió.

En aquesta conversió es recorda la necessitat del canvi de mentalitat i la renovació interior per part de totes les persones implicades, i sense la qual tota renovació podria esdevenir estèril. En aquest sentit la Instrucció se situa també en la dimensió personal de la conversió.

Pel que fa a la conversió de les estructures s'introdueix el concepte de la gradualitat, a partir *del discerniment que implica un procés històric, amb temps marcats i etapes, amb verificació, correccions, proves, aprovacions ad experimentum (núm. 36)*. Per altra banda, cal constatar també que actualment a les parròquies ja es van introduint els canvis i reformes per tal d'adequar la seva activitat al moment present. És una tasca que ja fa temps que es va realitzant gràcies a la col.laboració de molts.

Textos de la Instrucció

35. La conversió de les estructures, que la parròquia ha de proposar-se, requereix en primer lloc un canvi de mentalitat i una renovació interior, sobretot d'aquells que són cridats a la responsabilitat de la guia pastoral. Per ser fidels al mandat del Senyor, els pastors, i especialment els rectors, com a “principals col·laboradors del Bisbe”, han d'advertir amb urgència la necessitat d'una reforma missionera de la pastoral.
37. Aquesta renovació, per suposat, no només pertoca el rector, ni pot ser imposada des de dalt, sense comptar amb el Poble de Déu. (...) En aquest sentit, el clergat no realitza només la transformació requerida per l'Esperit Sant, sinó que està involucrat en la conversió que afecta a tots els membres del Poble de Déu. Per tant, cal *«cercar conscientment i lúcida els espais de comunió i participació, perquè la unció el Poble de Déu trobi les seves mediacions concretes per manifestar-se»* (Carta de papa Francesc a al Poble de Déu que peregrina a Xile 31-V-2018) .
39. És tasca dels pastors mantenir viva aquesta dinàmica, perquè cada batejat es consideri un protagonista actiu de l'evangelització. La comunitat presbiteral, sempre en camí de formació permanent, haurà d'exercir amb saviesa l'art del discerniment que permeti que la vida parroquial creixi i maduri, en el reconeixement de les diferents vocacions i ministeris. El prevere, per tant, com a membre i servidor del Poble de Déu que li ha estat confiat, no pot reemplaçar-lo. La comunitat parroquial està facultada per proposar formes de “ministerialitat”, d'anunci de la fe i de testimoniatge de caritat.
41. La missió a la qual està cridada la parròquia, com a centre impulsor de l'evangelització, afecta a tot el Poble de Déu en els seus diversos components: preveres, diaques, persones consagrades i fidels laics, cadascun segons el seu propi carisma i les responsabilitats que li corresponen.

Altres textos per reflexionar

Exhortació postsinodal *Evangelii Gaudium* del papa Francesc (2013)

26. Pau VI va invitar a ampliar la crida a la renovació, per expressar amb força que no es dirigeix només als individus aïllats, sinó a l'Església sencera. Recordem aquell memorable text que no ha perdut la seva força interpel·lant: «L'Església ha d'aprofundir en la consciència de si mateixa, ha de meditar sobre el misteri que li és propi [...] D'aquesta il·luminada i operant consciència brolla un espontani desig de comparar la imatge ideal de l'Església —tal com Crist la va veure, la va voler i la va estimar com a Esposa seva santa i immaculada (cf. *Ef* 5,27)— i el rostre real que avui l'Església presenta [...] Brolla, per tant, un anhel generós i gairebé impacient de renovació, és a dir, d'esmena dels defectes que denuncia i reflecteix la consciència, a manera d'examen interior, enfront del mirall del model que Crist ens va deixar de si mateix» (ES 3).

El Concili Vaticà II va presentar la conversió eclesial com l'obertura a una permanent reforma de si mateixa per fidelitat a Jesucrist: «Tota la renovació de l'Església consisteix essencialment en l'augment de la fidelitat a la seva vocació [...] Crist crida l'Església pelegrina cap a una perenne reforma, de la qual l'Església mateixa, en tant que institució humana i terrena, té sempre necessitat» (UR 3).

Hi ha estructures eclesials que poden arribar a condicionar un dinamisme evangelitzador; igualment les bones estructures serveixen quan hi ha una vida que les anima, les sosté i les jutja. Sense vida nova i autèntic esperit evangèlic, sense «fidelitat de l'Església a la pròpia vocació», qualsevol estructura nova es corromp en poc temps.

Carta *En el teu nom calarem les xarxes* (2020) de Mons. Josep Àngel Saiz Meneeses i Mons. Salvador Cristau Coll

«Jo faig que tot sigui nou» (*Ap* 21,5)

L'Església viu en una constant renovació, perquè Crist fa noves totes les coses. Recordem, per exemple, la formidable tasca de sant Gregori el Gran (540-604), que va superar moltes adversitats i va evangelitzar els pobles bàrbars cercant els mitjans apropiats en el seu temps; la fundació d'ordes religiosos per part de sant Benet de Núrsia al segle VI, de sant Bernat de Claravall al segle XII, de sant Francesc d'Assís, santa Clara i sant Domènec de Guzmán al segle XIII. Tinguem present l'impacte reformador de santa Catalina de Siena al segle XIV, de santa Teresa d'Àvila i sant Ignasi de Loiola al segle XVI; o de sant Vicenç de Paül i santa Joana de Lestonnac al segle XVII, o de sant Antoni M. Claret o santa Joaquina de Vedruna al segle XIX. Recordem també l'aparició dels nous moviments i realitats eclesials que ha tingut lloc en el passat segle XX.

Per al diàleg posterior

1. S'ha afirmat que *la conversió de les estructures, que la parròquia ha de proposar-se, requereix en primer lloc un canvi de mentalitat i una renovació interior, sobretot d'aquells que són cridats a la responsabilitat de la guia pastoral (núm. 35)*. De quina manera es pot promoure aquest canvi de mentalitat en les nostres parròquies? A través de quins mitjans? Com preparar la gent per aquest canvi?
2. En el text s'afirma que *és tasca dels pastors mantenir viva aquesta dinàmica, perquè cada batejat es consideri un protagonista actiu de l'evangelització (núm. 39)*. Ara bé, en aquesta tasca, amb qui es compta per reflexionar-ho? Quins grups o organismes poden fer-ho per tal que pugui arribar, en el seu moment, a tot el poble cristià?
3. Com fer, doncs, que les estructures i tota l'activitat estigui cada vegada més impregnada d'un sentit evangelitzador, des del despatx parroquial, l'acolliment, els diferents grups i activitats, etc?

Per a pregar junts

Tu, Verge de l'escolta i la contemplació,
mare de l'amor, muller de les bodes eternes,
intercedeix per l'Església, de la qual ets la icona pura,
perquè ella mai es tanqui ni es detingui
en la seva passió per instaurar el Regne.

Estrella de la nova evangelització,
ajuda'ns a resplendir en el testimoni de la comunió,
del servei, de la fe ardent i generosa, de la justícia i l'amor als pobres,
perquè l'alegria de l'Evangeli arribi fins als confins de la terra
i cap perifèria es privi de la seva llum.

Mare de l'Evangeli vivent,
font d'alegria per als petits,
prega per nosaltres. Amén. Al·leluia.

Pregària final de l'exhortació Evangelii Gaudium. Papa Francesc

BISBAT D TERRASSA

6

ELS ORGANISMES DE COMUNIÓ I CORRESPONSABILITAT

Introducció

Un apartat de la Instrucció es dedica a reflexionar sobre aquells organismes la missió dels quals es fomenta la comunió i la corresponsabilitat, en especial el Consell Pastoral Parroquial i el Consell d'Assumptes Econòmics. Un i altre són necessaris. El Codi de Dret Canònic mana explícitament tenir un Consell d'Economia.

En aquesta reflexió ha semblat oportú introduir de nou un text del papa Sant Joan Pau II en el que fa referència a l'espiritualitat de comunió que ha d'estar a la base de tot el treball corresponsable en la comunitat eclesial. La seva lectura i reflexió sempre pot ser útil, oportuna i clarificadora sobre el fonament d'aquests organismes.

Textos de la Instrucció

101. La gestió dels béns que cada parròquia disposa és un àmbit important d'evangelització i de testimoniatge evangèlic, tant davant la pròpia Església com la societat civil, ja que, com recordava el Papa Francesc, *«tots els béns que tenim, el Senyor ens els dóna per fer que el món progressi, perquè la humanitat progressi, per ajudar els altres»* (Francesc a la meditació a Santa Marta 21-X-2013). El rector, per tant, no pot i no ha de romandre sol en aquesta tasca, sinó que cal que sigui assistit per col·laboradors per administrar els béns de l'Església, sobretot amb zel evangelitzador i esperit missioner.
106. El Consell d'Assumptes Econòmics pot exercir un paper de particular importància per a fer créixer la cultura de la corresponsabilitat, de la transparència administrativa i de l'ajut a les necessitats de l'Església més enllà de les comunitats parroquials. En particular, la transparència s'ha d'entendre no només com una presentació formal de dades, sinó principalment com una adequada informació per a la comunitat i una profitosa oportunitat per involucrar-la en la formació. Es tracta d'un *modus agendi* imprescindible per a la credibilitat de l'Església, sobretot on aquesta té béns significatius d'administrar.
109. El sentit teològic de Consell Pastoral s'inscriu en la realitat constitutiva de l'Església, és a dir, el seu ésser "Cos de Crist", que genera una "espiritualitat de comunió". A la comunitat cristiana, certament, la diversitat de carismes i ministeris, que deriva de la incorporació a Crist i del do de l'Esperit, mai pot ser homologada fins al punt de convertir aquesta *«uniformitat, en l'obligació de fer tot junts i tot igual, pensant tots de la mateixa manera»* (Francesc en l'homilia de Pentecosta 4- VI-2017). Ans al contrari, en virtut del sacerdoci baptismal, cada fidel està cridat a la construcció de tot el cos i, al mateix temps, tot el Poble de Déu, en la corresponsabilitat recíproca dels seus membres, participa a la missió de l'Església, és a dir, discerneix els signes de la presència de Déu en la història i es converteix en testimoni del seu Regne.
110. A la llum d'aquesta visió de fons, es poden recordar les paraules de Sant Pau VI segons el qual *«És tasca de Consell Pastoral estudiar, examinar tot pel que fa a les activitats pastorals, i proposar, en conseqüència, conclusions pràctiques, a fi de promoure la conformació de la vida i de l'acció de el Poble de Déu amb l'Evangeli»* (ES 16), conscient que, com recorda el Papa Francesc, la fi d'aquest Consell *«no serà principalment l'organització eclesial, sinó el somni missioner d'arribar a tots»* (EG 31).
113. El Consell pastoral parroquial "només té vot consultiu", en el sentit que les seves propostes han de ser acollides favorablement pel rector per arribar a ser operatives. El rector, a la vegada, ha de considerar atentament les indicacions del Consell Pastoral, especialment si s'expressa per unanimitat, en un procés de comú discerniment.
114. Finalment, es considera convenient que, en la mesura que sigui possible, el Consell Pastoral estigui format principalment per aquells que tenen responsa-

bilitats efectives en la vida pastoral de la parròquia, o que estiguin concretament compromesos en ella, a fi d'evitar que les reunions es transformin en un intercanvi d'idees abstractes, que no tenen en compte la vida real de la comunitat, amb els seus recursos i problemàtiques.

Altres textos per reflexionar

Carta apostòlica *Novo millennio ineunte* de Sant Joan Pau II (2001)

43. Fer de l'Església la casa i l'escola de la comunió: aquest és el gran repte que tenim davant nostre en el mil·lenni que comença, si volem ser fidels al desig de Déu i respondre també a les profundes esperances de el món.

Què significa tot això en concret? També aquí la reflexió podria fer-se de seguida operativa, però seria equivocat deixar-se portar per aquest primer impuls. Abans de programar iniciatives concretes, cal promoure una espiritualitat de la comunió, com a principi educatiu en tots els llocs on es forma l'home i el cristià, on s'eduquen els ministres de l'altar, les persones consagrades i els agents pastorals, on es construeixen les famílies i les comunitats. Espiritualitat de la comunió significa abans de res una mirada del cor sobretot cap al misteri de la Trinitat que habita en nosaltres, i la llum ha de ser reconeguda també en el rostre dels germans que estan al nostre costat. Espiritualitat de la comunió significa, a més, capacitat de sentir al germà de fe en la unitat profunda del Cos místic i, per tant, com «un que em pertany», per saber compartir les seves joies i els seus sofriments, per intuir els seus desigs i atendre a les seves necessitats, per oferir-li una veritable i profunda amistat. Espiritualitat de la comunió és també capacitat de veure davant tot el que hi ha de positiu en l'altre, per acollir-lo i valorar-lo com a regal de Déu: un «do per a mi», a més de ser un do per al germà que l'ha rebut directament. En fi, espiritualitat de la comunió és saber «donar espai» al germà, portant mútuament la càrrega dels altres (cf. Ga 6,2) i rebutjant les temptacions egoistes que contínuament ens assetgen i engendren competitivitat, ganes de fer carrera, desconfiança i enveges. No ens fem il·lusions: sense aquest camí espiritual, de poc servrien els instruments externs de la comunió. Es convertirien en mitjans sense ànima, màscares de comunió més que les seves formes d'expressió i creixement.

Carta *En el teu nom calarem les xarxes* (2020) de Mons. Josep Àngel Saiz Mene- ses i Mons. Salvador Cristau Coll

Tinguem ben present el consell de sant Pere, que recomana a les primeres comunitats cristianes en temps de dificultats mantenir-se fermes en la lluita, i tenir sentiments de comunió fraterna posant al servei dels altres els dons que cadascú ha rebut, conscients que tots formem part d'una mateixa família.

Per al diàleg posterior

1. Com entendre avui l'espiritualitat de comunió que hi ha d'haver en tota la vida i l'acció de l'Església? Quins subratllats posaríem nosaltres ara?
2. Respecte al Consell Pastoral es demana que *estigui format principalment per aquells que tenen responsabilitats efectives en la vida pastoral de la parròquia, o que estiguin concretament compromesos en ella, a fi d'evitar que les reunions es transformin en un intercanvi d'idees abstractes, que no tenen en compte la vida real de la comunitat, amb els seus recursos i problemàtiques (núm. 114)*. Els Consells de les nostres parròquies responen a això? Són organismes representatius, que assumeixen la tasca evangelitzadora i que es renoven segons els estatuts? Què es pot fer perquè ho siguin realment?
3. Sobre el Consell d'Assumptes Econòmics es diu que *pot exercir un paper de particular importància per a fer créixer la cultura de la corresponsabilitat, de la transparència administrativa i de l'ajut a les necessitats de l'Església més enllà de les comunitats parroquials (núm. 106)*. Com ajudar a que els consells d'economia parroquials responguin a aquestes característiques?

Per a pregar junts

Crec en un Déu pare totpoderós,
creador del cel i de la terra
i en Jesucrist, únic fill seu, Senyor nostre
el qual fou concebut per obra de l'Esperit Sant,
nasqué de Maria Verge;
patí sota el poder de Ponç Pilat,
fou crucificat, mort i sepultat;
davallà als inferns,
ressuscità al tercer dia d'entre els morts
se'n pujà al cel,
seu a la dreta de Déu Pare totpoderós
i d'allà ha de venir a judicar els vius i els morts
Crec en l'Esperit Sant;
la santa Mare Església catòlica,
la comunió dels sants,
la remissió dels pecats,
la resurrecció de la carn,
la vida perdurable.
Amén.

Credo dels apòstols

BISBAT DE TERRASSA

7

LA PARRÒQUIA EN EL CONTEXT ECLESIAL

Introducció

La Instrucció dedica el capítol VII a reflexionar des d'aquesta perspectiva evangelitzadora i missionera sobre la parròquia en relació amb les altres estructures internes de la diòcesi. Atès que es tracta d'un document d'abast universal, la nomenclatura que utilitza per indicar cada àmbit és molt variada i no sempre es corresponen a la manera com a cada territori ha pres nom aquesta organització. Ens caldrà doncs identificar els noms concrets a cada lloc.

La reflexió però, més enllà de les nomenclatures, se situa en la mateixa perspectiva i clau missionera. Com afirmàvem en el tema segon, la parròquia esdevé un instrument vàlid i necessari, però que necessita d'altres estructures per tal de viure la seva missió, que també han de ser posades sota aquesta perspectiva de conversió. És per això que el document analitza aquestes estructures intermitges i proposa camins de reflexió que depassen, en molts cassos, la nostra realitat.

Textos de la Instrucció

43. En el llenguatge actual, agafat dels documents del Magisteri, en relació amb la divisió interna del territori diocesà, des de fa algunes dècades, a la parròquia i a les vicaris forànies, ja previstes pel Codi de Dret Canònic vigent, s'han afegit expressions com "unitat pastoral" i "zona pastoral". Aquestes denominacions, de fet, defineixen formes d'organització pastoral de la diòcesi, que reflecteixen una nova relació entre els fidels i el territori.
44. En el tema de les "unitats" o "zones pastorals", òbviament que ningú no es pensi que la solució als diversos problemes actuals es troba en una simple nova denominació de realitats ja existents. En el centre d'aquest procés de renovació, que s'ha de promoure tot i les dificultats, es troba l'exigència d'identificar aquelles estructures a través de les quals revifar la vocació comuna a l'evangelització en tots els components de la comunitat cristiana, per a una cura pastoral més eficaç del Poble de Déu, en el qual el "factor clau" només pot ser la proximitat.
47. En primer lloc, les agrupacions de diverses parròquies es poden fer simplement en forma de federacions, de manera que les parròquies associades mantinguin la seva pròpia identitat.
60. Amb el propòsit d'enriquir l'acció evangelitzadora de conjunt i una cura pastoral més efectiva, és oportú que es constitueixin serveis pastorals comuns per a determinades àrees (per exemple, catequesi, caritat, pastoral juvenil o familiar) per a les parròquies de l'agrupació, amb la participació de tots els components del Poble de Déu, clergues, persones consagrades i fidels laics.

Altres textos per reflexionar

Directori de l'Arxiprestat, dels Bisbes de Catalunya (2001)

2. La reflexió pastoral dels darrers temps ha incidit amb freqüència en l'arxiprestat i l'ha considerat una institució important per a la coordinació i animació de la vida pastoral de la diòcesi. És una instància molt vàlida per a bastir «la comunitat i la corresponsabilitat de tots els membres de les respectives comunitats i llur acció evangelitzadora» (CPT 32). En efecte, l'arxiprestat fomenta la relació de les comunitats entre si, afavoreix la relació d'aquestes comunitats amb els organismes diocesans i cuida la dimensió missionera, element primordial de la pastoral ordinària (cf. CPT 161).
6. Fer de l'arxiprestat la unitat base de la pastoral de conjunt implica complementar visions, compartir responsabilitats i recolzar realitzacions pastorals més àmplies i dinàmiques per a un major servei eclesial. Això no vol dir de cap manera anul·lar la parròquia ni eliminar l'especificitat dels diferents grups cristians que

hi ha a l'arxiprestat; tampoc no vol dir fer una confederació de parròquies o bé un "bisbat petit". En l'arxiprestat és on s'apliquen les línies de la pastoral diocesana i per això cal que tothom s'hi senti vinculat.

36. Per tal que l'arxiprest realitzi la seva missió en l'arxiprestat, les trobades de preveres han de ser moment:
- a) de rebre les directrius diocesanes per tal d'aplicar-les en aquell lloc;
  - b) de formació continuada;
  - c) de compartir els problemes i les esperances en l'exercici de la pastoral;
  - d) de fer pregària amb els altres;
  - e) de rebre ajuda i suport en els propis projectes;
  - f) d'exercir la corresponsabilitat, particularment en la programació i revisió dels objectius pastorals.
49. Correspon al Consell Pastoral Arxiprestal d'ajudar amb els seus consells l'arxiprest en la missió que té encomanada d'animar, coordinar i empènyer les accions pastorals conjuntes en el propi arxiprestat i fer-ne l'avaluació. Les seves deliberacions han d'ajudar a aplicar els plans de pastoral diocesans en l'arxiprestat, i per això tothom s'hi ha de sentir vinculat.

**Carta *En el teu nom calarem les xarxes* (2020) de Mons. Josep Àngel Saiz Mene-
ses i Mons. Salvador Cristau Coll**

Per la nostra banda, ens hem d'esforçar al màxim, gastant-nos i desgastant-nos fins al final (cf. 2Co, 12, 15). Com va escriure sant Ignasi de Loiola: «actua com si tot depengués de tu, sabent que en realitat tot depèn de Déu». Més enllà dels suports humans, més enllà de l'experiència i els recursos personals i institucionals, és el moment de la fe, de la confiança en el Senyor, d'obrir el cor a la seva gràcia i, com Pere, calar les xarxes refiant-nos en la seva paraula.

És l'hora de la confiança en **Ell** i en les persones amb les quals compartim el camí, perquè no caminem sols, sinó que ho fem en família, en comunitat, en Església.

Per al diàleg posterior

1. La Instrucció recorda que en la revisió d'estructures cal tenir present alguns criteris importants, entre els quals no es troba la falta de sacerdots ni l'economia precària, sinó especialment el criteri de la proximitat: *es troba l'exigència d'identificar aquelles estructures a través de les quals revifar la vocació comuna a l'evangelització en tots els components de la comunitat cristiana, per a una cura pastoral més eficaç del Poble de Déu, en el qual el "factor clau" només pot ser la proximitat (núm. 44)*. Com vivim en aquests moments aquestes situacions? Com atendre aquest criteri de proximitat i fomentar la implicació dels fidels?
2. S'afirma també que *amb el propòsit d'enriquir l'acció evangelitzadora de conjunt i una cura pastoral més efectiva, és oportú que es constitueixin serveis pastorals comuns per a determinades àrees (núm. 60)*. En l'àmbit de l'arxiprestat, quins són aquests serveis? Quins caldria potenciar? Quins cal revisar?
3. En l'arxiprestat dos elements importants són la trobada del clergat i la reunió del Consell Arxiprestal. En quina mesura responen al repte missioner? Què caldria revisar i renovar en aquests àmbits?

Per a pregar junts

Señor Jesucristo, Camino, Verdad y vida,
rostro humano de Dios y rostro divino del hombre,
enciende en nuestros corazones el amor al Padre que está en el cielo
y la alegría de ser cristianos.

Ven a nuestro encuentro
y guía nuestros pasos para seguirte y amarte en la comunión de tu Iglesia,
celebrando y viviendo el don de la Eucaristía,
cargando con nuestra cruz, y urgidos por tu envío.

Danos siempre el fuego de tu Santo Espíritu,
que ilumine nuestras mentes
y despierte entre nosotros el deseo de contemplarte,
el amor a los hermanos, sobre todo a los afligidos,
y el ardor por anunciarte...

Discípulos y misioneros tuyos, queremos remar mar adentro,
para que nuestros pueblos tengan en Ti vida abundante,
y con solidaridad construyan la fraternidad y la paz.

Señor Jesús, ¡Ven y envíanos!

María, Madre de la Iglesia, ruega por nosotros.

Amén.

Pregària del papa Benet XVI a la conferència d'Aparecida (2007)

BISBAT D TERRASSA

8

ELS ESTATS DE VIDA AL SERVEI DE LA MISSIÓ

Introducció

El capítol VIII de la Instrucció presenta la missió de cada batejat en aquesta renovació en clau missionera tant necessària en el moment actual. Analitza cada una de les figures jurídiques existents en l'ordenament canònic pel que fa als preveres i diaques, i també la necessària col.laboració dels religiosos i dels laics.

És per això que ha semblat millor agrupar aquesta part de la reflexió sobre el títol genèric dels estats de vida (preveres, diaques, religiosos, laics) i posar-los en el context general que estan tots ells, cadascú des de la seva identitat i especificitat, al servei de la missió de manera complementària.

Textos de la Instrucció

67. Com a conseqüència de ser el «pastor propi de la parròquia que se li ha confiat» (CIC c. 519), al rector correspon *ipso iure* la representació legal de la parròquia (CIC c. 532). Ell és l'administrador responsable dels béns parroquials, que són "béns eclesiàstics" i, per això, estan subjectes a les relatives normes canòniques (CIC c. 1257,1).
39. Serà tasca dels pastors mantenir viva aquesta dinàmica, perquè cada batejat es consideri un protagonista actiu de l'evangelització. La comunitat presbiteral, sempre en camí de formació permanent, haurà d'exercir amb saviesa l'art del discerniment que permeti que la vida parroquial creixi i maduri, en el reconeixement de les diferents vocacions i ministeris.
78. Com un enriquiment, dins de les solucions descrites més amunt, pot donar-se la possibilitat que un sacerdot sigui nomenat vicari parroquial i encarregat d'un sector específic de la pastoral (joves, gent gran, malalts, associacions, confraries, formació, catequesi, etc.), "transversal" a diferents parròquies, o per a exercir tot el ministeri, o una determinada part de la mateixa, en una d'elles.
79. Els diaques són ministres ordenats, incardinats en una diòcesi o en altres realitats eclesials que tinguin la facultat d'incardinar; són col·laboradors del Bisbe i dels preveres en l'única missió evangelitzadora amb la seva tasca específica, en virtut del sagrament rebut, de «servir el poble de Déu en la diaconia de la litúrgia, de la paraula i de la caritat» (CIC 1009) .
80. Per a salvaguardar la identitat dels diaques, amb el propòsit de promoure el seu ministeri, el Papa Francesc posa en guàrdia sobre alguns riscos relatius a la comprensió de la naturalesa del diaconat: *«Cal anar amb compte per no veure els diaques com mig sacerdots i mig laics. [...] Tampoc és bona la imatge del diaca com una mena d'intermediari entre els fidels i els pastors. Ni a mig camí entre els capellans i els laics, ni a mig camí entre els pastors i els fidels. I hi ha dues temptacions. Hi ha el perill del clericalisme: el diaca que és massa clerical. [...] I l'altra temptació, el funcionalisme: és una ajuda que té el sacerdot per això o allò altre»* (Francesc a la trobada de preveres i consagrats a Milà 25-III-2017).
84. La contribució que les persones consagrades poden fer a la missió evangelitzadora de la comunitat parroquial deriva en primer lloc del seu "ser", és a dir, del testimoni d'un seguiment radical de Crist, mitjançant la professió dels consells evangèlics, i només secundàriament també del seu "fer", és a dir, de les accions realitzades d'acord amb el carisma de cada institut (per exemple, catequesi, caritat, formació, pastoral juvenil, cura dels malalts).
85. La comunitat parroquial està formada principalment per fidels laics, els quals, en virtut del baptisme i dels altres sagraments de la iniciació cristiana, i en molts també del matrimoni, participen en l'acció evangelitzadora de l'Església, ja que *«la vocació i la missió pròpia dels fidels laics és la transformació de les di-*

verses realitats terrenals, perquè tota activitat humana sigui transformada per l'Evangelí »(EG 201).

86. Avui es requereix un generós compromís de tots els fidels laics al servei de la missió evangelitzadora, primer de tot amb el testimoni constant d'una vida quotidiana d'acord amb l'Evangelí, en els ambients on habitualment desenvolupen la seva vida i en tots els nivells de responsabilitat; després, en particular, assumint els compromisos que els corresponen al servei de la comunitat parroquial.

Altres textos per reflexionar

Directori de la parròquia, dels Bisbes de Catalunya (2001)

35. «La indicació conciliar relativa a l'examen i solució dels problemes pastorals 'amb la col·laboració de tots' [cf. AA 10], cal que trobi un desenvolupament adequat i estructurat en la valoració més convençuda, àmplia i decidida dels consells pastorals parroquials» (ChL 27). Per això avui cal entendre l'acció pastoral del rector amb l'ajut del Consell Pastoral Parroquial, organisme que articula i fa possible la corresponsabilitat en la parròquia. És una altra manera de fer de rector i de ser-ne que té en compte, segons les circumstàncies, el paper fonamental dels altres preveres, dels diaques, del religiosos i dels laics.
40. El rector, amb l'ajut del Consell Pastoral Parroquial, ha de vetllar perquè hi hagi una ordenada col·laboració en la pastoral amb les diverses persones i comunitats de vida consagrada del mateix territori, sempre d'acord amb el seu propi carisma, per ajudar a fer una pastoral de conjunt veritablement evangelitzadora (cf. CD 35).

Carta *En el teu nom calarem les xarxes* (2020) de Mons. Josep Àngel Saiz Mene- ses i Mons. Salvador Cristau Coll

*“Poseu-vos els uns al servei dels altres, cadascú segons els dons que ha rebut”
(1 Pe 4,10)*

En aquest nou curs que comença, nosaltres, que hem conegut l'amor de Déu (cf. 1Jn 4, 16), ens hem de sentir especialment cridats a posar-lo en pràctica. Continuem fent camí en l'anomenada “nova normalitat”, complint rigorosament les mesures de protecció per prevenir els contagis i minimitzar els riscos. En aquest nou curs serà molt important acompanyar les persones, les famílies, els grups, les comunitats cristianes, els àmbits pastorals i les institucions. Això ens ha de portar a viure una actitud determinada, una manera de ser present i fer camí en els diferents moments i realitats que comporta l'acció de l'Església...

Per al diàleg posterior

1. Com vivim cadascú de nosaltres (prevere, diaca, religiós, laic), des de la nostra vocació de servei, la dimensió evangelitzadora i missionera de la parròquia?
2. Com articular, de manera complementària, cada una de les vocacions en el si de la parròquia per tal de viure el sentit missioner?
3. Com ens ajudem mútuament les diferents realitats eclesials de la nostra parròquia o arxiprestat?
4. Com ens complementem els diferents estils, moviments i prioritats de les parròquies de l'arxiprestat?

Per a pregar junts

Jesús mío: ayúdame a esparcir tu fragancia donde quiera que vaya;
inunda mi alma con tu espíritu y tu vida;
llena todo mi ser y toma de él posesión
de tal manera que mi vida no sea en adelante
sino una irradiación de la tuya.

Quédate en mi corazón en una unión tan íntima
que quienes tengan contacto conmigo
puedan sentir en mí tu presencia;
y que al mirarme olviden que yo existo
y no piensen sino en Ti.

Quédate conmigo.
Así podré convertirme en luz para los otros.
Esa luz, oh Jesús, vendrá toda de Ti;
ni uno solo de sus rayos será mío.

Te serviré apenas de instrumento
para que Tú ilumines a las almas a través de mí.

Déjame alabarte en la forma que te es más agradable:
llevando mi lámpara encendida para disipar las sombras
en el camino de otras almas.

Déjame predicar tu nombre sin palabras...
Con mi ejemplo, con mi fuerza de atracción
con la sobrenatural influencia de mis obras,
con la fuerza evidente del amor que mi corazón siente por Ti.

Pregària de st. John Henry Newman